

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: **M. B.**, bytom S., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava**, Ul. 29. augusta č. 8 Bratislava, o invalidný dôchodok, o námietke zaujatosti vznesenej navrhovateľkou, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Košiciach, **JUDr. Valéria Mihalčinová**, **nie je vylúčená** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod spisovou značkou 3Sd/29/2010.

O d ô v o d n e n i e :

V predmetnej právnej veci vedenej na krajskom súde pod spisovou značkou 3Sd/29/2010 vzniesla navrhovateľka podaním zo dňa 14.1.2012, doručeným krajskému súde dňa 19.1.2012, námietku zaujatosti proti sudkyňi JUDr. Valérii Mihalčinovej. Navrhovateľka žiadala vylúčiť JUDr. Mihalčinovú z rozhodnutia v predmetnej veci z dôvodu, že v nej „nevidí záruku zákonnosti v občianskom súdnom konaní“; tvrdila, že sudkyňa nemá záujem spoľahlivo zistiť skutkový stav a voči účastníkom nevystupuje ako nestranná sudkyňa. Ďalej uviedla, že dňa 12.1.2012 zažila a pocítila nedôstojnosť súdneho konania (sp. zn. 6S/19650/2010) zo strany tejto sudkyne a nemá žiadnu dôveru, že sa to nezopakuje znovu. Sudkyňi vytýkala, že účastníkom odňala právo vyjadriť sa k dokazovaniu a odmietla

vykonať navrhované dôkazy a tiež to, že „obsielaním listov“ jej ošetrujúcej lekárke „ju oberá o čas a finančné prostriedky a nepriamo na ňu vyvíja nátlak“ v jej veci.

JUDr. Valéria Mihalčinová sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrila tak, že nemá vzťah k veci ani k účastníkom konania a necíti sa byť zaujatá. S účastníkmi sa stretla len raz a to na pojednávaní dňa 12.1.2012 (v inej právnej veci). Zároveň uviedla, že nebude namietat' proti svojmu vylúčeniu z dôvodu nedôvery navrhovateľky voči jej osobe a že by pojednávaním mohlo dôjsť k zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľky.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 14 ods. 2 O.s.p. na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní.

Podľa § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15 ods. 1 O.s.p. platí, že ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže pridelit' vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov podľa osobitného predpisu. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1. Na opakované oznámenia tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich nadriadený súd rozhodol; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Podľa § 16 ods. 1 O.s.p. 1 súd predloží vec nadriadenému súdu s vyjadrením sudcu na rozhodnutie o námietke zaujatosti do 15 dní od jej podania. Ak sa spis zároveň predkladá odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, vec sa predloží až po vykonaní úkonov spojených s predložením veci odvolaciemu súdu. O tom, či je sudca vylúčený, rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte; touto lehotou nie je viazaný, ak rozhoduje zároveň o odvolaní. O vylúčení sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodne do desiatich dní iný senát tohto súdu.

Požiadavka nestrannosti súdu (sudcu) vyplýva z čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 ústavy ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a cit. ustanovení § 14 O.s.p. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a strannosti.

Možnú existenciu hore uvedeného vzťahu zaujatosti majú vnútroštátne sudy v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. vo veci Piersack proti Belgicku) preverovať zo subjektívneho ako aj z objektívneho hľadiska. V žiadnom prípade však z uvedenej judikatúry nevyplýva záver, že nesúhlas účastníka konania s aplikáciou procesných alebo hmotno-právnych predpisov konajúcim sudcom môže založiť pochybnosti o jeho nestrannosti zo subjektívneho alebo z objektívneho hľadiska.

Najvyšší súd na tomto mieste upozorňuje, že preverovanie subjektívneho hľadiska vychádza zo zistenia osobného postoja konajúceho sudcu k veci, účastníkom alebo k ich zástupcom. Zo subjektívneho hľadiska je nestranný taký sudca, ktorý je podľa svojho vedomia a svedomia nezávislý na prejednávanej veci a účastníkoch sporu (ich zástupcoch) v tom zmysle, že je voči nim neutrálny, že voči nim nemá žiadne predsudky, sympatie ani antipatie, teda že účastníci sú v jeho očiach úplne rovní, a že k právnemu vzťahu, ktorý rieši, nezískal vzťah ešte predtým, než mu vec pripadla na prejednanie a rozhodnutie, a je teda predpoklad, že bude môcť vec posudzovať úplne nezávisle a slobodne. V prípade, že sudca jednoznačne a nepochybňujúcim spôsobom vyjadril svoje vnútorné presvedčenie o svojej nestrannosti, potom sa jeho nestrannosť neustále predpokladá až do okamihu predloženia dôkazu opaku.

Z obsahu spisu sp. zn. 3Sd/29/2010 a najmä z vyjadrenia sudkyne samotnej nevyplývajú žiadne okolnosti, ktoré by mohli čo i len podporiť mienku navrhovateľky, že sudkyňa bráni v prejednaní tejto veci jej zaujatosť.

Naopak objektívne hľadisko je založené na zistení, či sudca v každom štádiu súdneho konania poskytuje verejnosti dostatočné záruky vylučujúce akékoľvek oprávnené pochybnosti o tom, že bude v danej veci rozhodovať zaujato a v konečnom dôsledku nespravodlivo (teória zdania). Prvkom zásadného významu v otázke rozhodovania o zaujatosti sudcu je to, či obavy účastníka o nestrannosť sudcu sú reálne oprávnené, pričom uvedené obavy sa musia zakladať na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach tvrdených účastníkom.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodujúceho o námietke zaujatosti voči JUDr. Mihalčinovej nie sú splnené predpoklady pre jej vylúčenie z prejednávania predmetnej právnej veci. Z dôvodov uvádzaných navrhovateľkou nevyplýva, že by zákonná sudkyňa mala vzťah k predmetnej veci, resp. k účastníkom, pre ktorý by bolo možné mať pochybnosti o jej nezaujatosti. Skutočnosti uvádzané v odôvodnení námietky zaujatosti nie sú podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky objektívne spôsobilé vyvolať dojem o názorovej inklinácii zákonnej sudkyne k niektorej z procesných strán a na základe toho aj o tom, že k prejednávanej veci má vytvorený názor.

Vzťah sudcu konajúceho vo veci je k veci samej a k účastníkom zásadne vzťahom úradným, charakterizovaným pri výkone sudcovskej funkcie tým, že sudcovia sú nezávislí a viazaní len zákonom. Iný ako takýto vzťah namietanej sudkyne k účastníkom zistený nebol, keď z obsahu spisu, ani z vyjadrenia JUDr. Mihalčinovej nevyplýva, že by mala k účastníkom alebo k veci samej taký osobný vzťah, aký sa predpokladá ako podmienka vylúčenia v ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. Námietka navrhovateľky bola všeobecná, bez uvedenia akýchkoľvek dôvodov, ktoré by nasvedčovali existencii pomeru sudkyne k veci alebo k účastníkom konania; predovšetkým sa týkali rozhodnutia sudkyne v inej právnej veci navrhovateľky (resp. jej syna), pričom takéto skutočnosti podľa § 14 ods. 3 O.s.p. nemôžu byť dôvodom pre vylúčenie sudcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) rozhodol tak, že sudkyňu Krajského súdu v Košiciach JUDr. Valériu Mihalčinovú nevyľúčil z prejednávania a rozhodovania predmetnej právnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová